

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-3-23 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-22/388-122
Karar Tarihi : 7.4.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Nazlı VAROL, Nilgün KOCADAĞ

C. ŞİKAYET EDENLER

20

-Ramazan SARICA
Ege Ekmek Fabrikası, Dokuzkavaklar M. 2049. Sok. N:161
Denizli

- (Gizlilik Talebi Bulunmaktadır)

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

-Pınarım İletişim San. Tic. Ltd. Şti.
Gümüştay Mah. Sakarya Cad. NO: 8 Denizli

30

-Denizli Fırıncılar Odası
Atatürk Blv. Esnaf Sarayı Kat: 6 Denizli

E. DOSYA KONUSU: Denizli ilindeki fırıncıların bir distribütörle anlaşarak pazar koşullarını belirlediği iddiası.

40

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Denizli ilinde fırın işletmekte olan Ramazan Sarıca'ya ait başvuruda özetle, Denizli ilinde 60 civarı fırın olduğu ancak toplam pazarın %70'ine beş üreticinin sahip olduğu, bu beş fırının ekmek dağıtımını yapmak üzere bir distribütörle anlaştığı, anlaşmaya taraf olmayan diğer fırınların söz konusu distribütörle anlaşmaya zorlandığı ve kabul etmeyenlerin tehdit edildiği iddia edilmiş ve bu konuda önlem alınması talep edilmiştir. Anılan başvurunun ekinde, dağıtıcı firma ile fırınlar arasında imzalandığı iddia edilen bir dağıtım sözleşmesi gönderilmiştir.

Diğer başvuruda ise özetle, Denizli Fırıncılar Odası ile Pınarım Gıda unvanlı teşebbüslerin aralarında ekmek fiyatlarını sabitlemek üzere yaptıkları, Denizlispor adına kendilerine prim vermek vaadi ile Denizli Belediyesi ve Denizli Valiliği'ni anlaşmaya destek vermek üzere ikna ettikleri, Pınarım Gıda'nın her gün sonunda

fırınlardan ekmek başına kendisi adına 40 Kuruş, Denizlispor adına 70 Kuruş prim aldığı, bu uygulamaya karşı gelen fırın işletmelerinin kolluk kuvvetleri aracılığıyla baskı altına alınmaya çalışıldığı beyan edilerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

50

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 24.1.2011 tarih ve 683 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 4.2.2011 tarih ve 2011-3-23/İ-11-376.NV sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 9.2.2011 tarih ve 11-08/154-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Öte yandan Kurum kayıtlarına 23.3.2011 tarih, 2224 sayı ile intikal eden başvuruda öne sürülen iddialar da, dosya konusu ile benzer içerikte olduğundan mevcut önaraştırma kapsamında değerlendirilmiştir.

60 İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 30.3.2011 tarih ve 2011-3-23/ÖA-11-376.NV sayılı Önaraştırma Raporu 1.4.2011 tarih ve REK.0.07.00.00-110.02.02/109 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-22 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda özetle; Denizli ilindeki bazı fırıncıların ve Denizli Fırıncılar Odası'nın Pınarım İletişim ile anlaşarak pazar koşullarını belirlediği iddiasına yönelik olarak yürütülen önaraştırma sonucunda, teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı nitelikte bir ortak dağıtım sistemi kurduklarına işaret eder nitelikte bilgi ve bulgulara ulaşılamamış olması nedeniyle Pınarım İletişim San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Denizli Fırıncılar Odası hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına yer olmadığı, dolayısıyla şikayetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

70

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer." hükmündedir.

80

Diğer şikayette yer alan Pınarım Gıda'nın Denizli Belediyesi ve Denizli Valiliği menfaatine olmak üzere Denizlispor adına her fırından ekmek başına 70 Kuruş prim aldığı ve bu uygulamaya karşı çıkanların kolluk kuvvetlerince baskı altında tutulduğu iddialarının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilecek hususlardan olmadığı, söz konusu iddiaların idari merciler ve idare mahkemelerinde ileri sürülebilecek türden olduğu kanaatine varılmıştır.

90

Öte yandan 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi, "Belirli mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır" hükmünü haizdir. Buna göre teşebbüslerin piyasada rekabeti bozacak, engelleyecek veya kısıtlayacak nitelikte anlaşmalar yapmaları net bir dille yasaklanmıştır. Dosya konusu şikayetlerde yer alan Denizli ilindeki fırıncıların aralarında anlaşarak ürünlerini tek bir dağıtıcı firmaya dağıttıkları iddiaları 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecektir.

Önaraştırma sürecinde şikayet hakkında daha detaylı bilgi almak üzere Raportörlerce yapılan telefon görüşmesinde Ramazan Sarıca, Rekabet Kurumu'na herhangi bir başvuruda bulunmadığını, herhangi bir şikayeti olmadığını, ekme piyasasında distribütör firma sisteminin Denizli'de kurulmaya çalışıldığını, ancak bunun gerçekleştirilemediğini ifade etmiştir. Şikayette Denizli'de faaliyet gösteren tünel fırınlardan olduğu ifade edilmiş olan teşebbüslerden Ayyavuz Ekmek Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti. yetkilisi ile yapılan telefon görüşmesinde, ekme üretimi ile işgal etmeyen bir distribütörün Denizli ilinde ekme dağıtımını yapmak amacıyla fırıncılarla anlaşma yapmaya çalıştığı ancak başaramadığı, dağıtım sisteminin hiç kurulmadığı ve hiç uygulanmadığı, Ayyavuz Ekmek'in ürettiği ekmekleri kendi imkanlarıyla dağıttığı belirtilmiştir. Denizli'de bir diğer tünel fırın işletmekte olan Çaputçu Ekmek Fabrikası yetkilisi tarafından da benzer şekilde, dağıtımın distribütör firma aracılığıyla yapılmadığı, piyasada herkesin kendi ürettiği ekmeği kendi imkanlarıyla dağıttığı, dağıtım için ortak bir teşebbüsle anlaşılması amacıyla önceden çalışma yapılmış olsa da kendilerinin bu oluşuma taraf olmayı düşünmediği, zira diğer teşebbüslerin de dağıtım ortaklığına taraf olmak istemediği, bu nedenle herhangi bir sözleşme yapılmadığı beyan edilmiştir.

Diğer taraftan önaraştırma kapsamında 25.3.2011 tarihinde yapılan telefon görüşmesinde Denizli Fırıncılar Odası Başkanı; piyasada faaliyet gösteren bütün fırıncıların kendi üyeleri olmadığını, bir kısmının Ticaret Odasına kayıtlı olduğunu, Fırıncılar Odası olarak fırın sahipleriyle ekme fiyatı veya dağıtım konusunda herhangi bir anlaşma yapmadıklarını, ancak Pınarım Gıda'nın kendi inisiyatifiyle kısa bir süre piyasa gücü nispeten zayıf olan fırıncıların ekmeklerini dağıttığını, bu dağıtım sistemine dahil olan fırınların toplam pazar payının %25-30 civarında olduğunu beyan etmiştir. Aynı gün Denizli ilinde faaliyet gösteren Burcu Ekmek, Öz Trabzon Ekmek, Dağıstan Ekmek ve Işık Ekmek yetkilileri ile Raportörlerce telefon görüşmesi yapılmış, anılan yetkililerin hepsi ekmeklerini kendi imkanlarıyla dağıttıklarını beyan etmiştir. Söz konusu teşebbüslerden Işık Ekmek, Öz Trabzon Ekmek ve Dağıstan Ekmek bu tür bir dağıtım anlaşmasından haberdar olduklarını, Pınarım Gıda'nın kısa bir süre kendisiyle anlaşmayı kabul eden fırınların ekmeğini dağıttığını; Burcu Ekmek ise oluşum hakkında herhangi bir bilgilerinin olmadığını ifade etmiştir.

Pınarım grubuna dahil olan Pınarım İletişim San. ve Tic. Ltd. Şti. (Pınarım İletişim), Turkcell Kurumsal Çözüm Merkezi olarak Turkcell bayiliği yapmaktadır. Aynı gruba dahil olan Pınarım Gıda Paz. Ltd. Şti., Denizli ve Muğla illerinde bakkal ve marketlere Yaşar Birleşik Pazarlama (Pınar), Viking Kağıt, Kızılay Soda, Colgate, Palmolive, Doğu Çay gibi firmaların ürünlerinin dağıtımını faaliyetlerini yürütürken, Özpak Gıda Paz. Ltd. Şti. ise

11-22/388-122

140 Denizli merkez, Muğla, İzmir, Antalya, Isparta, Konya ve Adana'da fırınlara maya, un susam ve ekmeğe katkı maddeleri pazarlamaktadır. Pınarım İletişim aynı zamanda Denizli ilinde önaraştırma raporu tarihi itibarıyla yaklaşık 15 gündür bazı fırınların ekmeğinin dağıtımını deneme amaçlı yapmaktadır.

Pınarım İletişim tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 29.3.2011 tarih 2395 sayı ile intikal eden yazıda, Pınarım İletişim'in "Satın Alma Sözleşmesi"ne dayanarak Denizli'de 10-15 gündür ... fırının ekmeğini dağıttığı, halihazırda teşebbüs tarafından dağıtım yapılan ekmeğinin piyasanın %..... tekabül ettiği, dağıtım sözleşmesinin amacının piyasada faaliyet gösteren nispeten küçük fırınlar için dağıtım maliyetlerinin azaltılması olduğu, piyasada anılan sözleşmeye taraf olmayan çok sayıda fırın olduğu, bunlardan bir kısmının tünel fırın işlettiği, bir kısım perakendecilerin de (Migros, Carrefour, Kipa ve yerel marketler gibi) kendi bünyelerinde ekmeğe fırınlarının olduğu hususları belirtilmiştir.

Denizli Fırıncılar Odası ve Denizli ilinde faaliyet gösteren 7 fırın işletmesi ile yapılan görüşmelerden ve Pınarım İletişim tarafından Kurum'a gönderilen belgelerden, bundan önce Pınarım Gıda tarafından Denizli ilinde bir ekmeğe dağıtım sistemi kurulmaya çalışıldığı, bu bağlamda Ramazan Sarıca'ya ait şikayet dilekçesinin ekinde yer alan imzasız dağıtım sözleşmesinin (ilk sözleşme) hazırlandığı, ancak bu girişimin başarısız olduğu, sözleşmenin hiçbir zaman yürürlüğe konulmadığı, bununla birlikte Pınarım İletişim'in yaklaşık 15 gün önce hazırlanan ilk dağıtım sözleşmesinden farklı bir sözleşme (ikinci sözleşme) imzalamak suretiyle sözleşmeye taraf olan fırınların ekmeğinin dağıtmaya başladığı bilgilerine ulaşılmıştır. Öte yandan Denizli ilindeki toplam günlük ekmeğe üretiminin 230.000-250.000 adet civarında olduğu, Pınarım İletişim'in ekmeğinin dağıttığı fırınların günlük toplam üretiminin ..... civarında, dolayısıyla toplam pazarın yaklaşık %.... oranında olduğu anlaşılmaktadır. Pınarım Gıda tarafından fırıncılarla yapılması planlanan ilk dağıtım sözleşmesinin yürürlüğe girdiğine yönelik herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamaması üzerine anılan sözleşmenin 4054 sayılı Kanun bakımından değerlendirilmesine yer olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

170 Bununla birlikte ..... ile Pınarım İletişim arasında imzalanmış bir nüshası Kurum kayıtlarına 29.3.2011 tarih, 2400 sayı ile intikal etmiş olan ikinci dağıtım sözleşmesinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Öncelikle dağıtım anlaşmasının rakip teşebbüsler arası bir anlaşma olarak değil, dağıtıcı firma öncülüğünde ortaya çıktığı yapılan görüşmelerden anlaşılmıştır. Söz konusu sözleşme, üretici ve dağıtıcı teşebbüsler arasında imzalanan bir dikey anlaşma niteliğindedir. Sözleşmenin maddeleri incelendiğinde, rekabet yasağı olmadığı ve satın almaya ilişkin diğer hükümlerin yanı sıra, sadece alıcı teşebbüsün ekmeğini satın alma fiyatının belirlendiği görülmüştür. Herhangi bir rekabet sınırlaması olmayan sözleşmenin mevcut haliyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte herhangi bir hüküm içermediği sonucuna ulaşılmıştır.

180 Dosya kapsamında Pınarım Gıda, Denizli'de faaliyet gösteren fırınlar ve Denizli Fırıncılar Odası'nın 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilebilecek faaliyetlerde bulduklarına yönelik herhangi bir bilgi ve belge bulunamamıştır.

11-22/388-122

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 190 Dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.